

Koncepcia tvorby surovinovej politiky SR

Vladimír Vodzinský¹ a Dušan Malindžák²

Conception of the state policy in area of raw materials in Slovak Republic

State policy in area of raw materials creates natural basis for forming of the industrial and economical state policy. Sense of presented material is to indicate the goals, to propose the tools and steps process, that would lead to forming of state policy in area of raw materials in Slovak Republic.

Key words: raw materials policy, secondary raw materials, resources of raw materials.

Úvod

Racionálne využívanie neobnoviteľných prírodných zdrojov spoločnosti predpokladá okrem iného existenciu dobre definovanej surovinovej a energetickej politiky štátu.

V podmienkach SR tento problém pre oblasť zdrojov nerastných surovín mal byť postupne rozpracovávaný plnením uznesenia vlády č.661/1995.

Keďže k tomu do dnešného dňa nedošlo, predkladáme koncepciu jej tvorby, ktorá bola predložená dňa 4.5.2000 predsedníctvu Banskej komory a dňa 12.5.2000 prerokovaná valným zhromaždením ZHTPG SR.

Obsah a funkcie surovinovej politiky štátu.

Surovinová politika, reprezentuje systém aktivít, ktorými štát a podnikateľské subjekty ovplyvňujú procesy vyhľadávania ťažby a spracovania domácich surovinových zdrojov, nákup surovín v zahraničí, s cieľom zabezpečiť surovinami ekonomiku SR.

Surovinová politika pritom musí rešpektovať verejný záujem pri ochrane prírodných, kultúrnych a iných hodnôt spoločnosti.

Predmetom, na ktorý je surovinová politika prioritne orientovaná sú najmä primárne a sekundárne zdroje:

- palivovo energetických surovín,
- rúd,
- nerudných a stavebných surovín.

Cieľom predkladanej koncepcie je:

- analyzovať súčasný stav získavania a využívania domácich zdrojov surovín,
- definovať ciele a vývoj v zabezpečení jednotlivých druhov surovín,
- definovať účasť a kompetencie jednotlivých subjektov podieľajúcich sa na vyhľadávaní, ťažbe a spracovaní surovinových zdrojov,
- definovať harmonogram realizácie surovinovej politiky.

Dôvodom pre prípravu koncepcie surovinovej politiky sú tieto skutočnosti :

1. Surovinová politika je východiskom pre tvorbu všetkých segmentov hospodárskej politiky štátu, predovšetkým pre tvorbu jeho priemyselnej politiky.
2. Surovinová politika definuje možnosti a príležitosti spoločnosti využiť prírodou dané zdroje nerastných surovín.
3. Surovinová politika je faktorom určujúcim mieru nezávislosti a sebestačnosti štátu.
4. Surovinová politika tvorí bázu pre priemyselný rozvoj štátu a jeho obranyschopnosti.
5. Surovinová politika je základom pre spracovanie dlhodobej stratégie rozvoja spoločnosti v nadväznosti na jej historický vývoj.
6. Surovinová politika je zdrojom dlhodobej stability a vyrovnanosti zahranično-obchodnej bilancie štátu.
7. Surovinová politika je stabilizátorom sociálnej politiky, zamestnanosti, aj vzhľadom na nadväzujúce priemyselné odvetvia.
8. Surovinová politika je prirodzeným základom pre spracovanie koncepcie rozvoja ostatných odvetví národného hospodárstva.

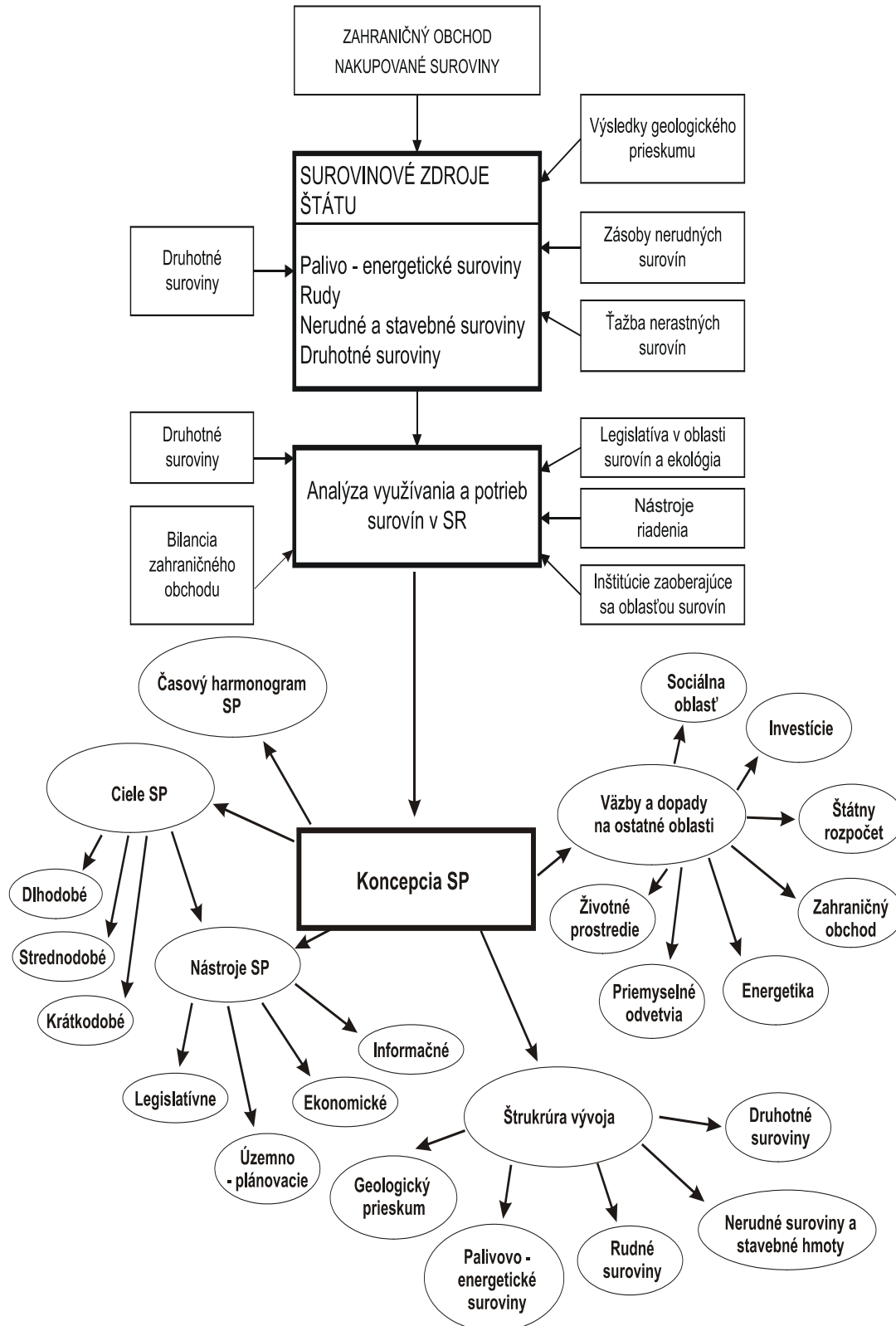
¹ Prof. Ing. Vladimír Vodzinský, CSc., Katedra podnikania a manažmentu Fakulty BERG TU Košice, Park Komenského 14, 043 84 Košice

² Prof. Ing. Dušan Malindžák, CSc., Katedra logistiky a výrobných procesov Fakulty BERG TU Košice, Park Komenského 14, 043 84 Košice
(Doručené 12.7.2000)

9. Surovinová politika definuje možnosti i obmedzenia pre chovanie sa ekonomických subjektov podnikajúcich v danej oblasti.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že surovinová politika je jedným z atribútov charakterizujúcich dosiahnutú úroveň vývoja a vyspelosti danej spoločnosti.

Štruktúra a vzťahy pri tvorbe projektu surovinovej politiky SR:

Obsah projektu surovinovej politiky SR:

1. Definícia surovinovej politiky.
 - 1.1. Vymedzenie pojmov.
 - 1.2. História a doterajšie práce na príprave surovinovej politiky a legislatíva v oblasti surovinovej politiky.
2. Analýza súčasného stavu zdrojov a využitia surovín.
 - 2.1. Geologická preskúmanosť a zásoby.
 - 2.1.1. Palivovo energetické suroviny.
 - 2.1.2. Rudy.
 - 2.1.3. Nerudné a stavebné suroviny.
 - 2.1.4. Druhotné suroviny.
 - 2.2. Súčasná aktivity a subjekty v ťažbe surovín.
 - 2.3. Spracovanie druhotných surovín.
 - 2.4. Dovoz surovín a zahraničný obchod.
 - 2.5. Legislatíva v oblasti surovín, ekológie, územného plánovania.
 - 2.6. Súčasná nástroje riadenia surovinovej politiky.
 - 2.7. Inštitúcie v oblasti ťažby a spracovania surovín.
 - 2.8. Nové technológie a metódy.
3. Návrh stratégie surovinovej politiky pre SR.
 - 3.1. Definícia cieľov a aktivít.
 - 3.1.1. Palivovo-energetické suroviny.
 - 3.1.2. Rudné suroviny.
 - 3.1.3. Nerudné suroviny a stavebné hmoty.
 - 3.1.4. Druhotné suroviny.
 - 3.1.5. Zahraničný obchod – nákup a predaj surovín.
 - 3.2. Nástroje štátu v oblasti surovinovej politiky.
 - 3.2.1. Legislatíva.
 - 3.2.2. Ekonomicko – fiskálne nástroje.
 - 3.2.3. Informatika.
 - 3.2.4. Územno-plánovacie nástroje.
 - 3.2.5. Inštitúcie a organizácie v oblasti surovín.
 - 3.3. Väzby a dopady na ostatné oblasti priemyslu.
 - 3.3.1. Priemyselné odvetvia.
 - 3.3.2. Energetika.
 - 3.3.3. Životné prostredie.
 - 3.3.4. Zahraničný obchod.
 - 3.4. Vplyv a dopady na ostatné oblasti.
 - 3.4.1. Ekonomické a sociálne dopady.
 - 3.4.2. Investície.
 - 3.4.3. Štátny rozpočet a ostatné finančné zdroje.
 - 3.4.4. Regionálny rozvoj (degres).
4. Harmonogram prípravy koncepcie surovinovej politiky SR.
 - 4.1. Príprava osnovy surovinovej politiky, definícia, štruktúra obsahu. Zodp.: Malindžák, Vodzinský. Termín: apríl 2000.
 - 4.2. Predloženie a prejednanie v predstavenstve SBK. Zodp.: Malindžák, Vodzinský. Termín: apríl 2000.
 - 4.3. Prezentácia osnovy surovinovej politiky na 16. valnom zhromaždení ZHGaŤP. Zodp.: Malindžák, Vodzinský. Termín: máj 2000.
 - 4.4. Prejednanie materiálu na MH a MŽP. Zodp.: Čičmanec, Soták, Malindžák.
 - 4.5. Rozpracovanie jednotlivých častí.
 - A. Základné aktivity – geologické aktivity (Grebáč, Franzen, Sasvári):
 - A1. Palivo-enegetické suroviny (Čičmanec, Grebáč, Vodzinský),
 - A2. Rudné suroviny (Oravec, Karoli, Malindžák),
 - A3. Nerudné suroviny a surovinové hmoty (Foltýn, Šeševička, Rybár),
 - A4. Druhotné suroviny (Franzen, Širila. Mačala).
 - B. Nástroje surovinovej politiky:
 - B1. Legislatívne nástroje (Legislatívna rada + Foltýn),
 - B2. Finančné a ekonomické nástroje (MH + Vodzinský),
 - B3. Územno-plánovacie nástroje (MSaRR),

B4. Sociálno- kultúrne nástroje (MSVaR + Magvaši).

C. Väzby a dopady na ostatné oblasti

- priemysel,
- regionálny rozvoj,
- investície,
- štátny rozpočet.

4.6. Zostavenie projektu (Ondrejka, Malindžák, Vodzinský). Termín: 30. september 2000.

4.7. Prezentácia projektu na SBK.

4.8. Prednesenie materiálu na spoločnom zasadnutí 30. septembra 2000 - SBK, SBS, ZHGaŤP, F BERG, MH a MŽP (Čičmanec, Soták, Vodzinský, Malindžák).

4.9. Zabezpečenie financií na prípravu projektu (Čičmanec, Soták). Termín : 30. jún 2000.

Záver

Predkladaný návrh koncepcie surovinovej politiky pre oblasť využívania zdrojov nerastných surovín sa vzhľadom na známe nedostatky v procese tvorby legislatívneho rámca určujúceho charakter ich využívania opiera o základné state, články a odstavce ústavy SR.

Literatúra

Ústava SR. *Bratislava, 1993.*

Uznesenie vlády SR č.661/1995.

Surovinová politika v oblasti nerostných surovín a jejích zdrojů. *Praha, 1999.*

Surovinová politika štátu. *Zborníky prednášok z medzinárodných konferencií k SPŠ, 1995-1998.*

Nerastné suroviny SR. *Ročenka 1999, Sp.N.Ves, 1999.*

Surovinové zdroje SR. *GS SR, Vydavateľstvo D.Štúra, Bratislava, 1998.*